

Kokousmuistio

-Asia/projekti	TASE 2025: Tampereen seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman kehittämissuunnitelman ja aiesopimusluonnoksen laatiminen
Aihe	Johtoryhmän kokous 3
Päivämäärä ja paikka	Torstai 23.10.2008 klo 13.15 Tampereella, Seututoimisto, Satakunnankatu 18 A (2.krs)
Kokous nro	3
Pöytäkirjan laatija	Lauri Vesanen
Osallistujat	Esa Kotilahti, Tampereen kaupunki (pj.) Pekka Harstila, Pirkanmaan liitto Seppo Heljo, Ylöjärven kaupunki Juha Kuusisto, Oriveden kaupunki Risto Laaksonen, Tampereen kaupunki Risto Murto, Liikenne- ja viestintäministeriö Paavo Nikkanen, Kangasalan kunta Päivi Nurminen, Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä Markku Kivari, Strafica Oy Olli Viitasaari, Lempäälän kunta Erkki Paloniemi, Vesilahden kunta Mauri Pukkila, Hämeen tiepiiri Lauri Vesanen, Ramboll Finland Oy (siht.)
Poissa	Juha Sammallahti, Hämeen tiepiiri Arja Aalto, Ratahallintokeskus Mari Hietämäki, Pirkkalan kunta Markku Rahikkala, Nokian kaupunki Juha Jokela, Ramboll Finland Oy
Kopio	Osallistujat Poissaolijat Suunnitteluryhmän jäsenet Juhani Bäckström, Trafifix Oy
Seuraava kokous	Johtoryhmä: to 5.2.2009 klo 9.15 Tampereella, Seututoimisto, Satakunnankatu 18 A (2.krs)

Ramboll

PL 718, Pakkahuoneenaukio 2
33101 Tampere

Puhelin: 020 755 6800
Ohivalinta: +358 20 755 6883
Fax: 020 755 6801
lauri.vesanen@ramboll.fi
www.ramboll.fi

Pvm 29.10.2008
Viite 82118344

Liite 1. Kokouksessa esitellyt kalvot.

1. Kokouksen avaus ja asialistan hyväksyminen

Esa Kotilahti toimi kokouksen puheenjohtajana ja avasi kokouksen. Käytiin läpi läsnäolijat. Lauri Vesanen Ramboll Finland Oy:stä toimi sihteerinä.

2. Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

Edellisen kokouksen muistio hyväksyttiin.

3. TASE:n tilannekatsaus

- TASE:n työohjelman muutokset ja kustannustilanne
- TASE:n ja rakennemallityön vaikutus

Kivari kertoi työn tilanteesta. Joukkoliikenteen pienryhmä on saanut työnsä valmiiksi. Pienryhmän ehdotus on tarkoitus hyväksyttää tässä kokouksessa.

Rakennemallityö on valmistumassa. Näihin maankäyttöratkaisuihin on jatkossa tarkoitus sovittaa liikennejärjestelmävaihtoehtoja kuluvan syksyn aikana.

Kivari esitteli aikaisempaan työohjelmaan tulleet muutokset ja niiden kustannusvaikutukset sekä muuttuneen aikataulun. Suurin lisä alkuperäiseen työohjelmaan oli rakennemallityö ja siihen liittyvät kokoukset ja suunnittelu. Rakennemallityöhön liittyen järjestään myös yhteensä viisi työseminaaria.

Alkuperäiseen työohjelmaan kuulumattomien töiden kustannusarvio on 23 765 €. TASE-töy valmistuu uuden aikataulun mukaisesti vuoden 2009 loppuun mennessä. Johtoryhmä hyväksyi lisätyöt, lisätöiden kustannusarvion ja työn kokonaisaikataulun. Lisätöiden laskutus hoidetaan aiemmin määritetyllä kustannusjakoperiaatteella

4. Seudullisen joukkoliikenteen organisointimuistion käsittely

Kivari esitteli pienryhmän valmistelemaa ja suunnitteluryhmän hyväksymää ehdotusta seudullisen joukkoliikenteen järjestämisestä. Ehdotus jaettiin kaikille kokouskutsun yhteydessä.

Ehdotuksen pääasiat:

- Ehdotuksen taustalla ovat henkilöliikennelain uudistus, alkuvuodesta julkaistu liikennepoliittinen selonteko sekä TASE:n kaupunkiseudun liikennepoliittinen ohjelma.
- Uuden henkilölain myötä joukkoliikenteen järjestää seudullinen toimivaltainen elin.
- Vaihtoehtoisia järjestämistapoja ovat
  - markkinaehtoinen liikenne
  - palvelusopimusasetuksen mukainen liikenne
    - tilaaja-tuottaja –malli
    - käyttöoikeussopimus –malli

- oma tuotanto
  - Edellisten yhdistelmät
- Nykyinen linjalupaliikenne lakkaa 3.12.2009. Siirtymäaikana liikenne hoidetaan käyttöoikeussopimuksina.
- Siirtymäaika uuteen järjestelmään on 10 vuotta. Tänä aikana käyttöoikeussopimuksia voidaan tehdä vielä ilman tarjouskilpailua.
- Tällä hetkellä seudullinen liikenne muodostaa kaikista matkoista noin 20%, mutta ympäristökuntiin suuntautuva maankäytön kasvu kasvattaa osuutta jatkuvasti.

Tampereen seudulla tavoitteena on, että seudullinen organisaatio saadaan toimintaan 4.12.2009. Olennainen kysymys on organisaation laajuus. Tämän jälkeen tulisi miettiä järjestämistapaa.

Joukkoliikenteen järjestäminen palvelusopimusasetuksen (PSA) mukaisesti on suositeltava vaihtoehto, sillä se on markkinaehtoiseen verrattuna pitkäjänteisempää ja paremmin ennakoitavissa mm. maankäytön kehittämisen näkökulmasta. PSA mahdollistaneekin paremmin myös linja-autoliikenteen ja raideliikenteen koordinoinnin. Tampereen kannalta tutuin ja selkein ratkaisu olisi tilaaja-tuottaja –malli. Tiettyjä linjoja/korridoreja voitaisiin edelleen hoitaa käyttöoikeussopimuksilla. Todettiin, että seudullisella toimijalla on luonnollisesti yhteistoimintavelvoite alueen ulkopuolisiin kuntiin.

Aiheesta käytiin keskustelua mm. siitä, miten toimitaan reuna-alueen kuntien kanssa ja millainen on lopullinen lakiesitys. Henkilöliikennelaki tulee osapuolten lausunnolle marraskuussa 2009. Tuolloin voidaan arvioida ovatko selvityksessä käytetyt ennakkotiedot lain sisällöstä paikkansapitäviä. Todettiin, että ministeriön ja liikennöitsijöiden tulkinnat lain sisällöstä ja merkityksestä ovat erittäin kaukana toisistaan.

Myös kuntien huono rahatilanne oli keskustelun aiheena. Todettiin, että tulevaisuudessa tarvitaan joka tapauksessa lisärahoitusta, mutta sen saaminen ei ole helppoa, eikä itsestään selvää.

Seudullisen mallin todettiin olevan oikea ratkaisu erityisesti asiakkaan eli joukkoliikennematkustajan näkökulmasta. Entistä enemmän huomiota tulisi kiinnittää eri kulkumuodot sisältäviin toimiviin matkaketjuihin. Ryhmässä toivottiin, että liikennöitsijät ja viranomaiset pääsisivät yhteisymmärrykseen tulevista muutoksista.

Sovittiin, että asiassa edetään seuraavasti:

1. Kuntayhtymä käynnistää keskustelut kuntien kanssa seudullisen joukkoliikenneviranomaisen määrittelystä ja päätöksenteon organisoinnista. Kuntien on otettava kantaa järjestämistapaansa. Työtä organisoivat erillinen selvitysmies.
2. Laaditaan suositus eri alueiden järjestämistavoiksi Tampereen seudulla
3. Käynnistetään nykyisen seutulippujärjestelmän maksukäytäntöjen muuttaminen vastaamaan uutta henkilöliikennelakia.

5. Rakennemallit ja liikennejärjestelmä

Kivari esitteli rakennemallivaihtoehtoja ja niiden vaikutusta maankäyttöön ja yhdyskuntarakenteeseen. Rakennemallivaihtoehdot ovat:

- Ve1: Tiivistyvä kaupunkiseutu (toimintojen keskittäminen)
- Ve2: Joukkoliikennekäytäviin tukeutuva kaupunkirakenne (sormimalli)
- Ve3: Monikeskuksinen kaupunkiseutu (toimintojen sekoittaminen)

Vertailupohjana työssä käsitellään myös nykytrendin mukaisesti jatkuva epäsuotuisa kehityspolku (hजारakentaminen, liikkumisen lisääntyminen jne.).

Maankäytön suunnittelulla on ylivoimaisesti suurin merkitys jalankulun ja joukkoliikenteen kasvun edellytyksille. Lisärakentaminen keskustan ns. jalankulkuvyöhykkeille palvelee sekä kevyen liikenteen että joukkoliikenteen kulkumuoto-osuuden kasvutavoitetta parhaiten.

Kivari esitteli väestöennustetta Tampereen seudulle vuodelle 2030. Todettiin, että kuntakehityskuvissa arvioidut uudet asuinalueet ja täydennysrakentaminen kattavat teoriassa lisääntyvän väestön (väestökasvu+ väljyykasvu => >150 000 as.) tarpeet. Rakennemallityössä on kuitenkin olennaista tutkia myös muita alueita, jotka tukisivat tietyn rakennemallivaihtoehdon mukaisia tavoitteita.

Rakennemalleissa on arvioitu hजारakentaminen vakioksi (noin 5000 asukasta) mallista riippumatta, jotta voidaan nähdä eri vaihtoehtojen todelliset vaikutukset. Perusennusteessa hजारakentamisen määrä on suurempi (noin 18 000 asukasta). Perusennusteeseen liittyvään perusverkkoon otetaan mukaan ainoastaan varmuudella toteutuvat infratoimenpiteet.

Perusennuste lähetetään lyhyelle kommentille virkamiehille, jotta varmistetaan asioiden paikkansapitävyys. Konsultti tekee myös ehdotuksen perusverkkoon kuuluvasta tie- ja katuinfrastruktuurin hyväksyttäväksi suunnitteluryhmässä.

6. Muut asiat

RHK laatii selvitystä lisäkapasiteetin /-raiteiden tarpeesta ja peruskustannuksista (normaali rakennusalue). Selvityksen yhteydessä tehdään maastokäyntejä ja kartoitetaan ns. hankalia kohteita. Raportti valmistuu vuoden loppuun mennessä

7. Seuraava kokous ja kokouksen päättäminen

Seuraava johtoryhmän kokous pidetään 5.2.2009 klo 9:15 seututoimiston tiloissa. Seutuhallituksen työseminaari pidetään 18.2.2009. Seuraava suunnitteluryhmän kokous pidetään 21.11.2009.

Esa Kotilahti päätti kokouksen.